

Sessió1: La caritat social a la família. (A partir de la formació de Mn. Joan Costa del dijous 25 de setembre: La caritat, una exigència de la fe)

La sessió s'enfoca en el tema de **la caritat com una exigència de la fe**, no simplement com una opció per al cristià, citant la frase de sant Pau sobre una “fe que actua per l’amor” (Gàlates 5, 6).

La xerrada es divideix en diverses parts, començant per la necessitat de comprendre **què és l'ésser humà a la llum de la fe**.

1. La Comprensió de l'Ésser Humà i la Societat

Totes les ideologies (marxisme, liberalisme, sistema de castes) són intents parcials de comprendre l'ésser humà i, a partir de la resposta de com és l'ésser humà es construeix un tipus de societat.

Si una societat no assigna la mateixa dignitat a homes i dones, es produeixen relacions injustes. La mentalitat de castes a l'Índia també demostra l'existència de societats tremendament injustes.

La societat liberal, basada en el principi que “la meua llibertat acaba on comença la teua”, dona com a resultat un món tremendament conflictiu. L'altre és el meu competidor, em limita, em condiciona i les relacions estan basades en l'interès. Les persones se senten instrumentalitzades o limitades pels altres. L'individu es posa com a centre del món. Aquesta mentalitat porta a la indiferència, on “a ningú li importa ningú”. Tots se senten instrumentalitzats i ningú se sent estimat. Tu vals el meu interès.

El papa Francesc assenyala que **l'estat del benestar ha anestesià el cor, ens ha incapacitat per plorar** i ens ha submergit en la “**globalització de la indiferència**”.

2. La Veritat de l'Ésser Humà a la Llum de la Fe

A *Gaudium et spes*, quan Crist revela Déu als homes no només revela qui és Déu sinó que ens revela qui som nosaltres. És a dir, per entendre l'ésser humà, cal mirar-lo a la llum de Crist.

L'ésser humà va ser creat a imatge de Déu. Som fruit d'un Déu que ha volgut la nostra existència. Com que Déu és Amor, la nostra realitat és amorosa. Aquesta imatge de Déu es reflecteix fins i tot en la corporalitat, creada com a “home i dona”. La genealogia humana està inscrita a la genealogia divina (Carta a les famílies de sant Joan Pau II).

La Teologia del Cos de sant Joan Pau II explicita que la sexualitat és l'empremta de la imatge amorosa de Déu en la corporalitat humana per descobrir la nostra vocació a l'amor i la nostra dignitat de ser estimats.

Arribem a l'existència com els animals, però la nostra ànima és creada per Déu del no-res en el moment de la concepció i es vincula a una aliança d'amor eterna. L'ésser humà és fruit d'un batec de l'Amor de Déu fet a imatge de Déu Trinitari. Cap ésser humà no ha arribat a la vida per casualitat. La nostra dignitat a la llum de la fe és que som fills de Déu. Som diferents de la resta de la creació, tenim una ànima immortal. Aquesta realitat implica que la dignitat humana és mereixedora d'un “**respecte absolut**”.

Estem fets per estimar. Tota activitat humana que no reconeix la dignitat dels altres és una injustícia, per això cal estimar fins i tot l'enemic. Ningú no es mereix de ser menyspreat.

3. Tipus de Dignitat i Atemptats Contra Ella

El document de la Santa Seu, *Dignitas Infinita*, diferencia diversos tipus de dignitat:

1. **Dignitat Ontològica:** La dignitat fonamental i immutable de l'ésser humà.
2. **Dignitat Moral:** pot créixer o decreïxer depenent de si la persona viu coherentment la seva vocació d'estimar o si actua en contra de la seva dignitat (deshumanitzant-se).
3. **Dignitat Social:** L'ésser humà necessita un context social adequat (habitatge, treball, condicions de vida) per desenvolupar-se conforme a la seva dignitat i créixer com a persona.
4. **Dignitat Existencial:** L'ésser humà necessita un context humà amorós suficient (com un ambient familiar sa) per al ple desenvolupament personal.

Actualment hi ha grans atemptats contra la dignitat humana, incloent-hi la pobresa extrema, les guerres, el treball d'immigrants sense papers, el tràfic de persones, la violència contra les dones, la maternitat subrogada, l'avortament, l'eutanàsia, el suïcidi assistit, el fet de descartar persones amb discapacitat i la ideologia de gènere.

4. Què és Estimar? La Gratuïtat i la Creu

La caritat no es defineix principalment pel servei, el lliurament o la generositat, ja que són només **condicions de possibilitat de l'amor**.

L'amor es defineix per la **gratuïtat** que és com Déu ens estima. Estimar és "estimar el teu bé".

Seguint el papa Benet a *Deus Caritas Est*, l'amor veritable no és només *eros* (amor de desig), *filia* (amor d'amistat) o *àgape* (amor de lliurament). El desig sense entrega és egoisme, però el lliurament sense desig no fa que l'altre se senti estimat. L'amor veritable ha de ser l'*eros* que omple l'*àgape* i l'*àgape* que omple l'*eros*; ha de ser una barreja del desig ple de lliurament i el lliurament ple de desig.

Segons C. S. Lewis al seu llibre *Los cuatro amores*, descriu que hi ha quatre tipus d'amor i un sentiment diferent que sorgeix de cadascun d'ells:

1. Amor de desig: el sentiment que neix és el plaer/la satisfacció.
2. Amor emotiu: el sentiment que neix és l'emoció, l'acolliment agraït i emocionat.
3. Amor personal: el sentiment que neix és l'admiració.
4. Amor transcendent: descobrir el misteri de Déu en l'ésser humà. A Déu li importem, ens guia, ens sosté, ens il·lumina. Déu és present a la vida de cada ésser humà. Ha donat la vida a la Creu per cada ésser humà. El sentiment que neix d'aquest amor és l'estupor/sorpresa. Fins que no neixi aquest sentiment, no descobrirem plenament què és l'ésser humà.

5. L'Exigència de la Caritat i la lluita contra la indiferència

La indiferència davant del patiment aliè és injusta. El magisteri del papa Francesc es resumeix en la frase **"tolerància zero a la indiferència"**.

Es trenca la indiferència mirant la vida de Crist (per a Ell no hi ha ningú que sigui indiferent), la vida dels sants i mirant el patiment humà, on **Déu ens crida i ens pregunta: "I tu què penses fer?"**.

La caritat és una missió essencial de la vida de l'Església, juntament amb el *Kerygma* (anunci de la Bona Nova) i el culte a Déu (litúrgia).

No tots ho podem fer tot, però entre tots ho hem de fer tot. Ens hem d'involucrar per fer un món millor del que ens hem trobat. Cadascú ha de veure on s'involucra. No podem tancar els ulls. Cal tenir iniciativa. La nostra resposta ha de ser coherent amb la nostra fe.

Citant Joan XXIII (*Pacem in Terris*), el món només serà just si es viu d'acord amb quatre notes:

1. Quan es visqui segons la Veritat de l'ésser humà (coneixent la dignitat humana).
2. La Justícia (cal urgir el compliment de drets i deures).
3. La Caritat ordenada (sentir les necessitats alienes com a pròpies).
4. La Llibertat (ha de sortir del teu cor, no et poden obligar)

Intervenció de Mn. Emili:

Al final de l'exposició de Mn. Joan Costa, Mn. Emili Marlés va explicar els diferents programes de Càritas que s'estan desenvolupant des de la parròquia, als quals se'ns convida a participar-hi. Càritas Sant Cugat compta actualment amb 200 voluntaris. A la pàgina web estan descrits els diferents programes: <https://santperedoctavia.org/caritas/>

Entre aquests projectes hi ha els GAM (Grups d'Ajuda Mútua), el rebost (distribució de lots d'aliments), menjador social amb atenció individualitzada, servei de dutxes i bugaderia, pis d'homes, pis de dones amb fills, reforç escolar, orientació laboral, atenció domiciliària, curs de conversa, etc.

Preguntes:

Us convidem a reflexionar sobre les qüestions següents per compartir amb el grup.

1. Per què la caritat no pot ser només una opció per al cristià, sinó una exigència de la fe? Com es relaciona la fe amb l'acció concreta a favor dels altres? Hi pot haver fe autèntica sense obres de caritat?
2. Quin paper juga la família en el desenvolupament de la caritat a la societat? Com es pot educar en l'amor gratuït en una cultura marcada per l'interès i l'utilitarisme?
3. És possible una convivència justa en una societat que no reconeix la mateixa dignitat per a tothom? Què vol dir estimar l'enemic en contextos de violència o injustícia? És possible?